

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - številka 74.

Štev. 17.

V Ljubljani, v soboto 22. januarija 1898.

Letnik XXVI.

Za vzajemno delo!

Mesec dni je preteklo, odkar je dr. Šusteršič v imenu katoliško-narodne stranke sprožil idejo sprave kranjskih deželnozborskih strank — toda sprava sama je navidezno le malo napredovala. Pravimo navidezno, kajti v resnici prodira ideja sloge in sprave čedalje bolj v najširše kroge naroda — ustavljajo se pa slogi le oni, ki od razpora politično ali gmotno živijo, ali pa tisti, katere prepir in razpor ravno tako veseli, kakor poredne in nagajive fantaline metati kamenje na mirne ljudi!

Ljudstvo se za spravo vedno bolj ogreva in čedalje ostreje obsoja herostratsko početje nekaternikov, ki nikakor nočejo spoznati, da blagor celokupnega slovenskega naroda kategorično zahteva slogo mej slovenskima strankama na Kranjskem.

»Slov. Narod« seveda s slastjo nadaljuje priobčevanje »dopisov« brezimnih politikastrov, ki po svoje otrobe vežejo o slogi in neslogi, po svoje pravne pogoje narekujejo in preiskavajo »dobrohotno« srce in obisti katol. narodne stranke, da bi našli prave razloge, iz katerih ponuja spravo stranki, s katero je nedavno stala še v najostrejši borbi!

To počenjanje je seveda — iz stališča ožje »Narodove« klike — jako hvaležno, kajti v tem slogu se lahko nadaljuje leta in leta, brez konca in kraja, in tako zavleče vsa pravna akcija ad calendae graecas!

Tega pa prijatelji sprave — v prvi vrsti katoliško-narodna stranka — nikakor ne smejo dopustiti! Zaprečiti se mora z največjo, če treba brezobzirno energijo, da bi tako resno stvar, kakor je pravna akcija, porabil kdo v to svrhu, da bi v kalnem ribaril in prijatelje

sprave teden za tednom in mesec za mesecem — za nos vodil.

Vprašanje, ki danes preobvladuje vse politično življenje na Slovenskem, se mora v kratkem odločiti. Katoliško-narodna stranka dolguje sebi in svoji časti, da energično zahteva nadaljevanje pravih posvetov.

Iz zanesljivega vira lahko poročamo, da so se v tem pogledu storili danes potrebni koraki.

Piše in govori se danes mnogo o pogojih sprave. Mi zelo obžalujemo, da se take stvari mej tekom pogajanj v javnosti razpravljajo — kajti to je navadno jamstvo za neuspeh. Toda če to delajo neodgovorni in brezuplni elementi, je brez pomena. Le škodljivo pa more biti, če se temu počenjanju pridruži resen in upljiven politik. V to napako zabredel je državni poslanec dr. Ferjančič. Reči moramo, da to odkrito obžalujemo — upoštevamo pa težavni položaj tega politika in tedaj nočemo z njim polemizovati.

Po našem mnenju, in to mora biti mnenje vsacega resnega rodoljuba, je pogoj sprave v bistvu edino le eden: Korist slovenskega naroda. Vsaka sprava, ki služi temu smotru, je dobra, naj bodo potem podrobne modalitete kakoršne koli hočejo. Sprava pa, ki bi temu smotru ne služila, ni nič vredna. Skratka: Sprava ni sama sebi namen, marveč le sredstvo za dosego označenega smotra.

To je pa tudi jedini nagib, ki je vodil in vodi katoliško-narodno stranko pri pravih akcijah. Katoliško-narodna stranka, ki zastopa ogromno večino slovenskega ljudstva na Kranjskem, je ljudstvu nasproti odgovorna za to, da stori vse, kar služi interesom slovenskega ljudstva. Tem interesom bi pa v današnjem političnem položaju služila poštena in lojalna slovenska sprava.

Tem interesom — interesom ljudstva, ne pa katoliško-narodne stranke! — bi služilo, če se narodno-napredna stranka iztrga iz naročja in objemov barona Schwegel-a in se vrne nazaj v slovensko skupnost. Tem interesom bi služilo, če se iz jedra slovenstva, iz Kranjske, preostajajoče narodne sile — ki so sedaj vezane v mejebojnem boju — vržejo na periferije v obrambo slovenskih mej.

To so razlogi, ki vodijo katoliško-narodno stranko, in naravnost smešno je, če se ji podtikajo drugi nameni.

Mi konstatujemo, da katoliško-nar. stranko ne vodijo nikaki strankarski oziri; — če bi jo ti vodili, bi ne bila vredna, biti vodilna slovenska stranka, kar danes dejanski je. Vistem hipu, ko je to postala, morala je zapustiti vsako malenkostno stališče in vse svoje stremljenje obrniti na skupni blagor celokupnega naroda.

To je katoliško-narodna stranka — celo poštene nasprotniki jej to odkrito priznavajo — storila. Pokazala se je s tem sposobno in vredno vloge vodilne slovenske stranke.

Tem bolj je pa obžalovati, da se od nasprotne strani razpravlja vprašanje sprave jedino le iz najtesnosrčnejega strankarskega stališča, da, to stališče niti stališče stranke, marveč le stališče klike, ki stranko komandira in terorizira. Iz vseh izvajanj »Narodovcev« proti spravi doni klic: »Kaj pa bode s stranko, stranka se mora na vsak način ohraniti itd.« Mi pa pravimo:

Slovenski narod se mora ohraniti — ne pa stranke. Obe stranki naj izgine, če to služi blagru slovenskega naroda!

To je stališče tistih, ki odkrito in pošteno želijo spravo — in sicer ne spravo, izvirajočo iz

LISTEK.

Najnovejši malik.

V polupretoklem času obožavali so senzacije žejni žurnalisti v zvezi z naudušenimi mladenkami in mladeniči operne pevke in pevce, ali gledališke igralke ali igralce. Opisavali so natanko njihovo življenje, njihove kostume, podobe njihove romale so z roke v roko. Čestokrat so očarani mladeniči razpregli konje, vpregli se sami pred kočijo ter slovesno peljali svojega poluboga domu. Svet je vse to gledal in se smijal, humoristični listi so polnili svoje predale z boljšimi ali slabšimi dovtipi o tej človeški slabosti, risarjem karikatur pa so bili priljubljeni predmeti »slovo glasovitega tenorista Cvilinskega« in jednaki.

Takozvana omikana družba, ki se sicer krčevito brani vsake vere, hoče le imeti svoje malike. Tako je bilo v polupretoklem času. Takrat so morali maliki še svoje čestilce zabavati s petjem ali igranjem, čestilci so jih zamaknjeni poslušali in gledali in čim dalje je malik prepeval ali glumil, tem večje je postajalo naudušenje.

Danes je to povse drugače. Malo se svet briga za tisto vrsto malikov, pred katero je do

sedaj vedno padal v prah. V mislih so nam osobito naši nemški sosede, kateri so v tem sicer mejnarodnem malikovalstvu dosegli visoko stopinjo. Naj jim danes prepeva operna pevka ali pevec še tako ganljivo, ne gani jim src, ki plamtijo le za jednega, le za jedinega, le za Karola Hermana. Njega čestijo, njemu se klanjajo, njemu darujejo. Le-to zadnje imenovano delovanje njegovih čestilcev veseli brez dvoma moža najbolj. Iz raznih mest severne Češke pošiljajo mu darila, seveda ne veliko, 3000 do 4000 mark, toda nekaj je le, in to veseli malika. Stari maliki bili so sicer napravljeni iz srebra, zlata in drugih dragocenih tvarin, toda imeli so veliko napako, niso se namreč zmenili za darila in da so bila še tako lepa. Tak moderni malik iz mesa in krvi je pa drugačen junak, spravlja namreč vsa darila lepo v žep. Praške nemško-narodne dame, ki ravnokar nabirajo goldinarčke za nov dar maliku Wolfu, se torej nimajo bati, da bi njihov malik bil tako negalanten, kakor so bili stari maliki. Seveda samo tedaj, ako bodo menjale avstrijske goldinarje in bodo maliku podarile pruske marke, kajti s tem prvič pokažejo maliku svojo pravovernost, drugič pa se čita potem po listih število nekoliko večje. V zahvalo razveselil bode malik svoje čestilce po-

tem brez dvoma s tem, da bo kje malo zatulil ali zaropotal.

Druge čisto navadne smrtnike, ako javno razgrajajo in razbijajo, po navadi priprejo, ako se pa komu posreči, pospeti se do stopinje malika, pa dobi za to v dar nemške marke, ali pa slabe pesni nemško-narodnih naudušencev.

Ako bi v politiki veljala pravica, bil bi samo jeden dar primeren in dostojen delovanju tega nemško-narodnega malika; nagromadile naj bi se predenj vse one pesmi, ki so jih njemu v slavo že zložili pesniki raznih nemško-narodnih društev. Toda mož bi moral vse to tudi prebrati, potem bi se mu zgodilo prav.

Vzglede tega moža, kateri ni storil prav nič zaslužnega niti za človeštvo, niti za narod, kaj pravimo zaslužnega, kateri ne razločuje politične dostojnosti od starega škornja, vzgled tega moža najbolje kaže, kam pride naša družba, ako ostane na poti tistega subjektivizma, kateri se širi čedalje bolj. Svoje dni moral je politik, da se je povspel do stopinje malika, svoje čestilce vsaj očarati sem ter tam z lepo donečim govorom, polnim blesteh idej, dandanes je nemška mladina že zadovoljna z nekaterimi psokami na Slovane.

trenotnih osebnih čutil — marveč spravo, izvirajočo iz domoljubne slovenske pameti!

Če se ta sprava doseže, bode katoliško-narodna stranka prijenjala radostno do skrajne meje — če se pa ne doseže, bode tudi vedela, kaj jej storiti. Naše čete so vajene discipline in bojev, ki vodijo do zmage!

Germanstva novi naskok.

Razdivjanosti nemških nacionalcev in liberalcev, ki so se minulo leto kazale v drž. zbornici in se sedaj kažejo po deželnih zborih, koder imajo ti večino, ter po shodih, kjer hujskajo mirno nemško prebivalstvo, segajo tudi čez meje naše države. Zato so tudi poskrbeli nemško-nacionalni grobokopi Avstrije. Sklicavali so shode izven Avstrije v Nemčiji ter naravnost v Berlin se obračali za pomoč proti Slovanom.

Oficijelna Nemčija je zaradi lepšega seveda na zunaj odklonila sodelovati pri takih veleizdajskih poskusih, toda da veje isti sovražni duh proti Slovanom tudi v Nemčiji, kažejo dogodki v zadnjih sejah pruskega deželne zbornice. Pruska vlada namreč zahteva od pruske deželne zbornice zopet 100 milijonov mark za nakupovanje poljskih posestev na Poznanjskem in v zahodnem Pruskem, katera se potem po nizki ceni izroče nemškim naseljencem, da se tako polagoma ponemči od pamtiveka slovanska zemlja.

Dne 20. t. m. se je v pruski zbornici razpravljala ta zadeva, ki je pomenljiva zategadelj, ker je knez Hohenlohe v ostrih besedah obsojal »poljsko propagando na Poznanjskem« ter izjavljal, da za »federativne tendence ni nobenega mesta na Pruskem«, da torej v tem oziru ne pozna nobenega prijateljstva in nobenega kompromisa s Poljaki. Poljaki poznanjski morajo poznati svoje dolžnosti kot Rusi, potem smejo pričakovati, da bodo jednako veljavni državljani na Pruskem.

Tako ojestro, tako brezozirno, tako krivično je vtemeljeval nemški državni kancelar vladno predlogo, da se kupi za sto milijonov mark poljske rodne zemlje v germanizacijske namene. Proti temu nasilstvu so se odločno uprli Poljaki.

Vodja poznanjskih Poljakov J a z d z e w s k i je izjavil, da se Poljaki po krivici napadajo, kakor da bi bili neloyalni podaniki Prusiji, marveč da so vsa ta očitanja s trte zvita le s tem namenom, da se nadaljuje krivična nakana poznanjske Poljake pregnati z rodne zemlje ter ondi nastaniti nemške naseljence. Vladni predlogi kažejo, da Poljaki poznanjski ne živijo pod očetovsko vlado, marveč da so izpostavljeni komandi, ki neizprosno zahteva ponemčevanje, pozakonuje protiušten zistem in nasprotstva le ostri. Poljaki slovesno ugovarjajo v ime pravičnosti in poštenja proti takemu nasilstvu ter izjavljajo da se ne marajo vdeleževati razgovorov o takih protizakonitih nasilstvih.

S Poljaki v zvezi bili so boj za pravičnost v pruski zbornici člani katoliškega centra, ki so

izjavili, da je predloga krivična, v ustavi nevteljena ter vsled priznane lojalnosti poznanjskih Poljakov popolno nepotrebna. Namen predlogu je zatreti Poljake in katoličanstvo na Poznanjskem. Z zadoščanjem bilježimo te izjave pravičnih katoliških Nemcev, ki nam: zopet kažejo isto podobo, kakor smo jo gledali v avstrijskem državnem zboru, kjer tudi katoliški nemški poslanci vstrajajo v kljub najgrozovitejšemu terorizmu v slovanski večini desnice. Ta dogodek zopet kaže, kako povsod katoliška cerkev po svojih načelih oznanjuje evangelij pravega bratoljubja mej posameznimi narodi, in kako potrebno je, da načela krščanstva zopet prešinejo človeški rod, ako nečemo, da razdivja v razna plemena zverin, ki se koljejo in pokončavajo med seboj.

Za nas Avstrijce važen komentar k tem dogodkom nam podajajo nemško-nacionalni in liberalni naši listi. S slastjo poročajo o tem dogodku kot o veliki zmagi nemštva nad slovanstvom, ki bo blagodejno vplivala tudi na sedanje zmedene razmere v Avstriji. Liberalci po svojih glasilih napadajo v prvi vrsti gališke Poljake, češ, da ti hujskajo svoje poznanjske rojake na odpor, da se pa jako motijo, ako mislijo, da bodo Poljaki tudi v Nemčiji igrali tako vplivno vlogo, kakor je Poljakom prisojena v Avstriji. Na to pride na vrsto desnica avstrijske zbornice in njene posamezne skupine, vsaka dobi svojo breco od preširnih, vseh predpravil pijanih nemških hujskačev.

Iz češke deželne zbornice od strani nemške opozicije se razpošiljajo povelja v vse avstrijske pokrajine na liberalne zastopnike nemške, da oprti na veliko nemško idejo z vsemi silami nadaljujejo brezoziren boj nasproti Slovanom, in kakor na komando se njih somišljeniki povsod oglašajo kot sobojevniki za nasilno nemško-liberalno nadvlado v Avstriji.

Ti dogodki so usodni za Slovane, ker jim kažejo, kaj jih čaka v bližnji prihodnosti, ako se ne pripravijo pravočasno, braniti pravdo pravičnosti in enakopravnosti. Prvi pogoj za to pa je, da so Slovani mej seboj jedini, da se na podlagi krščanskih načel združijo v nepremagljivo falango bojevnikov proti krivični nemško-liberalni nadvladi in proti mejnarodni socijalni demokraciji, katero je zadnja leta vzel židovski liberalizem v zakup s tem namenom, da si zopet zagotovi nadvlado nad narodi.

S tega stališča mi presojamo tudi naše domače razmere in zaradi tega smo tudi za vzajemno delo mej Slovenci, prepričani, da je izdajica našega naroda, kdor v sedanjih časih pod katerokoli pretvezo neti razpor mej brati.

Občni zbor društva »Sloga«.

Iz Gorice, 20. jan.

Danes je zborovala »Sloga«. Na občni zbor je prišlo nekoliko več udov, nego navadno. Predsednik veleč. gosp. dr. Anton Gregorčič, deželni in državni poslanec, je otvoril zborovanje z daljšim govorom. Opravičil je zakasnjeno zborovanje.

Tam ob Donavi se je kujal že dlje časa neki parnik. Večkrat že so mu nategnili kako zaplato na njegov ostarani koš, toda naposled so se vendar naveličali krpiti in dali so mu slovo — za vselej. Don Juan — to ime si je pridobil ali prisvojil naš junak na svojih pustolovih po Evropi — je izvedel po svojih merodajnih prijateljih, da je parnik na prodaj. Kdo bi mogel bolj razveseliti Juana, kakor ta ugodna ponudba. Res je kupil parnik za primerno ceno — vsaj prijatelji so tako povedali. Bila je velika pojedina, katero je žrtvoval don Juan.

Kako je parnik po suhem in po morji prišel naposled srečno pred hišo dona Juana, tega ni povedati potreba in tudi ne mogoče. Pisatelj se drži naslova in zato — mirna Bosna!

Don Juan je prejel dragoceni spomenik iz Evrope, toda kje naj najde sposobnega kapitana? Prijatelji njegovi po svetu in doma so poskrbeli, da se Juanu popreje izpolni njegova in rojakov želja. Vsem je bil parnik po vseči in nekaj izvanrednega. Nova era se je imela začeti v Mezopotamiji na reki Tigridi. Don Juan je dobival pisma iz Evrope in v njih ponudbe različnih kapitanov iz najboljših hiš in najslavnejših parnikov ob Donavi in drugod. Mi seveda ne maramo preiskavati, ako so bile te ponudbe istinite, in kar domišljati

Opisal delovanje »Sloga« zadnjih petnajst let. Takrat leta 1882 je zborovala tudi šele v januariju, reorganizovala se in vspešno delovala na narodnem, političnem in šolskem polju. Potrebe časa zahtevajo, da zopet podkrepi »Sloga« svoje delovanje posebno na socijalnem in gospodarskem polju. V velikih črtah je naslikal delo, ki čaka »Sloga« v bodočnosti. Povdarjal je potrebo tesnejšega združenja vseh javno delujočih močij in potrebo, da se odbor deli in deluje po raznih odsekih. — Govor je naredil najboljši vpliv, vsprejet je bil s pohvalo.

Tajnik je prebral jako zanimivo sestavljeno poročilo o odborovem delovanju, dotaknil se je zadnje volilne agitacije in osvetlil nečastno delovanje raznih činiteljev v naš poraz pri volitvah v veleposestvu.

Poročilo se je z odobravanjem vzelo na znanje.

Denarničar je prebral račun društva in račun društvenih zavodov. Čudili smo se. V zadnjih 15 mesecih je »Sloga« za svoje šolske zavode nabrala in razdala čez 11.000 glid. Čitatelj beri in strmi: čez najst tisoč goldinarjev je »Sloga« izdala za šolske zavode v Gorici! To stori tlačeni narod sam za svojo omiko.

Na vrsto so prišli nasveti udov.

Dr. Anton Gregorčič je sam predlagal, da naj »Sloga« bodoče leto svoje razglase objavlja v »Soči« in »Primorskem listu«. Predlog je obveljal soglasno, potem ko je dr. Tuma odtegnil svoj predlog za samo »Sočo«.

Župnik veleč. g. Anton Berlot je prebral jedrnat izjavo »konzorcija za Primorski list«, da pristaši tega lista podajajo roko »Slogi« in hočejo delovati v tem društvu. Skoro vsak stavek posebej je bil aplavdiran. Izjava se glasi:

»Temeljite spremembe se vršé v vsem našem ustavnem življenju. Brez viharjev, brez potresov se redkokedaj godé spremembe že v naravi, toliko manj pa med narodi, do cela pa ne v veliki državi, kakor je naša. Slovenci smo le mal narodič med drugimi v Avstriji. Pa akoravno mali, neznančni na številu, vendar pa jedini v mišljenju. V Slovincih ne najdete brezvestnih židov, ne protestantov, tudi ne drugovercev. Vsi smo ene katoliške vere. Novodobni liberalizem ni zrastel na vrtu slovenskem. Od drugod, od Nemcev in Italijanov, se nam ponuja ter hoče ostrupiti naše dobro, čilo, zdravo slovensko ljudstvo. Do sedaj brez vidnega vspeha. Upanje je, da tudi zanaprej ostanemo Slovenci nedotaknjeni, osobito, če smo edini. In edinost nam je tolikanj potrebna sedaj v teh važnih trenutkih. Ako bo naš narod edin, bo imponoval, akoravno je majhen, ako bo pa razdvojen, si podpiše sam smrtno obsodbo. Ne vemo, kaj nam to leto prinese, a če se zjedinito, bo letošnje leto zapisano v zlato knjigo v slovenski zgodovini. Na Kranjskem se družijo, zakaj bi ostal pri nas na Goriškem klic po skupnem delovanju glas upijočega v puščavi? In koliko ši-

Prva in zadnja vožnja s parobrodom.

»Kdo je mar?« vprašal bi se lahko čitatelj, predno njegova zvedenost zavoha glavnega junaka v moji črtici. Toda pisatelj ne mara, da bi mu čitatelj vrlega junaka in njegove duševne pa telesne boje iskal v kaki slovenski koči, dasi se utegne zgoditi, da hvaležnejši potomci tudi njemu na čast krstijo kako ulico kakor Ljubljancani slavnemu Reslju radi njegovega vijaka.

Tam v Mezopotamiji ob Tigridi je premišljeval mož visokega stasa in širokega pasa, kako bi ovekovečil svoje ime ter svojim rojakom umislil prijetno pa koristno vožnjo po Tigridi. Prepotoval je Evropo in na svojem potovanju videl po vodah, kako se vale ladije ter pušejo gost dim iz dimnika. Ni videl čolnarja, ki bi ob potu svojega obraza vihtel vesli, ne krmarja, ki bi pomikal krmilo na koncu ladije. Pač pa je videl prijetno ladijo, v njej polno ljudij pod senčnato plahto, v ospredju pa zamišljenega človeka okrog kotla in dimnika. Ponosno je stal s kapico na ladiji, pod kotel pa je črn kurjač metal črni premog, da se je ladija kar bliskoma vrtela po vodni površini. In rodila se je našemu junaku v glavi izvirna misel, da tudi on preskrbi svojim rojakom kaj podobnega.

si ne moremo, tu bi dona Juana prijatelji za nos vodili s ponarejenimi pismi. Za to so oni sami odgovorni.

Juanu so se zdele vse ponudbe in zahteve nekoliko pretirane in odločil se je naposled za človeka, ki je že več let opravljal službo kurjača na nekem parniku ob Donavi. Plačal mu je vožnjo in kurjač je dospel srečno v hišo Juanovo.

Vse je bilo pripravljeno, le slavnostni dan se je še moral določiti, kdaj se parnik prvič izpusti v reko? Tudi o tem se je don Juan zjedinit s svojimi rojaki in približala se je srečna ura preporeda vodnega prometa na Tigridi.

Vsi rojaki v praznični obleki so dospeli na rečno obrežje ter čakali, kdaj se izpusti parnik v vodo? Trajalo je celo dopoldne, da so parnik z vrvmi, katere so vlekli voli onstran vode, srečno potegnili v Tigrido. Voda je zapenila, parnik je pluskal in ljudje, kolikor jih je še dočakalo presrečnega trenutka, zaklicali so gromoviti »živio« podjetnemu svojemu rojaku.

Don Juan pa je stal na obrežji, ponosno obračajoč svoje oči po ljudeh, češ, saj sem vse to zaslužil. Pokati so začeli topiči, godba je zasvirala, pevci so se zglasili in don Juan si je že snoval v duhu misel, da ne bode dolgo, ko se bo po vseh turških mestih sviral njegov koračnica.

roko je polje, na katerem lahko skupaj delamo? Imamo versko, narodno, gospodarsko, socialno polje. Ali je potreba, da dela vsak na svojo roko? Kako močni bomo, če bomo edini. Kakor Spartanci pri Trmopilah odbijemo tudi mi vsak naval naših sovražnikov. Zato ponuja konzorcij »Pr. L.« lojalno, brez skritih namenov, popolnoma odkritosrčno, kakor si drugače misliti ni mogoče, svojo roko v skupno delo. Če roko vsprejmete, vedite, da je jeklena, nenavajena odnehati v zapričem delu, osobito ko se gré za blagor ljubljenskega slovenskega naroda. Društveni predsednik, veleč. g. dr. Anton Gregorčič, je oseba, o kateri se je izrazil dr. Šusteršič, ko ga je predlagal za predsednika vseslovenskega shoda v Ljubljani, da je mož, kojega ime je program. On uživa tudi naše zaupanje. Njemu prepuščamo, naj nadalje ukrene, kar je potreba, da se doseže ne samo premirje, ali navidezni mir, marveč stalna sprava. — Obžalovati bi morali, ako bi ponujene sprave ne vsprejeli. Konzorcij bi v tem slučaju nadaljeval svoje tiho mirno delovanje, kakor dosedaj ter bi čakal ugodnejšega trenutka ter bolj-ših časov.»

G. dr. Franko, odvetnik v Gorici je pojasnil in stavil resolucijo v prilog zjedinenja narodnjakov na Kranjskem, ki se glasi:

»Občni zbor nar.-polit. društva »Sloga« je prepričan, da bi bila sprava kranjskih Slovencev v največjo korist. Zategadelj pozdravlja pravno akcijo in delovanje onih rodoljubov, ki merijo na to, da se sprava na Kranjskem dožene, ali da se vsaj poskusi v njeno dosego v kalu ne vdúše.»

Zbor je to resolucijo vsprejel z navdušenostjo.

Veleč. gospod župnik Golob je stavil drugo resolucijo, da v politiki nočemo več imeti Kranjcev, Štajercev, Korošcev in Primorcev, ampak le Slovence. Tudi ta se je vsprejela z enakim zadovoljstvom.

Konečno je sledila volitev novega odbora. Na predlog g. Andr. Gabersčeka je bil z vslikom voljen predsednikom veleč. gosp. dr. Anton Gregorčič.

Novoizvoljeni g. predsednik pa je zapečatil »tesnejše združenje« s tem, da je sam predlagal novi odbor in v tega vsprejel tudi urednika za »Primorski list« č. gosp. A. Dermastja in odvetnika dr. Franko.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 16. jan.

Hrvatski sabor nadaljuje svoja zborovanja od 10. januarija. Prva sednica je bila kratka. Oglasil se je samo dnevni red za bodočo sednico, namreč razprava o letnem proračunu, in pa dr. Vrbanič je interpeliral vlado radi samovoljnega zapiranja opozicijskih volilcev v njegovem volilnem kotaru. Bolj živahna je bila že druga sednica, ko se je začela razprava o proračunu. Izvestitelj je bil zopet dr. Egersdorfer, ki je pa letos vendar malo resneje govoril nego po navadi. Povedal pa ni za Hrvatsko nič veselega. Po njegovih izjavah, in le te so tudi vladine, se Hrvatom ni nadjati v

Parnik se je zamajal, kurjač — pardon: — kapitan je zakuril z drvmi, potniki so napolnili ladjo in predno je minulo pol ure, stopil je tudi don Juan na krov ladje in parnik je odplul proti bližnjemu mestu — — —

Niso se vozili dolgo — kar zmanjka kuriva. Parnik se ustavi in na povelje kapitanovo poskočijo potniki iz ladje na obrežje ter gredó iskat raznega kuriva. Kmalu napolnijo ladjo z drvmi in čez nekaj časa se zopet začne parnik pomikati. Toda niso še dospeli do mesta. Kuriva je zopet zmanjkalo. Vnovič se poizgubé potniki za drvmi. Nanosivši drv se je kapitanu zopet srce olajšalo. Po mnogih težavah in ovirah — tudi ladjo so morali s cunjami mašiti — prispejo naposled v mestno pristanišče.

Preskrbeli so si polno ladjo drv, da so se srečno do večera povrnili domov.

Sreča je opoteča. Don Juan je bil vesel srečne vožnje, a ni bil vesel, ko pride domov in dobođe na mizi uradno pismo te-le vsebine:

»Vožnja s parobrodom je prepovedana, ker so z vožnjo v nevarnosti lesení mostovi čez Tigrído.«

bodoče večih dohodkov, kajti bržkone je letošnja svota 44% tangente dosegla svoj vrhunec. Treba bo štediti.

Veselo znamenje je to, pravi poročevalec, da so se domači lastni dohodki prav posebno povečali. Leta 1871. so šteli ti dohodki le 167.408 gl. letos pa 797.509 gl. Poročevalec zatrjuje, da se vlada trudi neprenehoma, da zadovolji potrebam naroda, ali žalibog uspehov pa le ne vidimo. Precej za poročevalcem se oglasi sam ban, da brani in zagovarja proračun. Prvikrat se je oglasil ban v tem zasedanju. Do zdaj je molčal in celo malo zahajal v sabor. Saj pa tudi ni bilo ugodno poslušati opozicijo, ki je iznesla le preveč hudih obtožb današnjega zistéma, za kateri je seveda v prvem redu odgovoren poglavar zemlje. Nepostavnosti, ki so se godile prigodom zadnjih volitev, ni mogel zagovarjati, a obsoditi tudi ne, ker so pomagale vzdržati dosedanjo večino, ki vselej in povsodi stoji verna svojemu vodji. Najpametneje je seveda bilo molčati ob vsem, kar se je godilo. O proračunu se da pa že kaj povedati. Čudno je, da se govor banov vjema z onim poročevalca, a osvedočeni smo, da bodo isto trdili tudi drugi govorniki večine, če se bode sploh kdo oglasil, premda pravijo, da se bode vzdignila cela četa proti opoziciji, kar pa ne verujemo. V banovem govoru ste dve točki karakteristični. Ban priporoča namreč varčnost v vsem. To je pametno in koristno, če se da tudi izvesti.

So pa pri nas take potrebe, kjer se ne bi smelo štediti, in sicer pri narodnem gospodarstvu. Tukaj bi se moralo mnogo in mnogo več trošiti nego se je to do zdaj godilo. Seveda da bi za velika narodna gospodarska podjetja morala skrbeti zajedniška vlada, a ker le tá ne stori nič, prisiljena je dežela sama, da v tem pogledu kaj stori. Prištediti bi se pa zares dalo pri upravi, ko bi se današnji birokratični zistem odstranil ter prepustilo več upliva narodu pri samej upravi. Prav iznenadila pa nas je izjava banova, da za narodne svrhe ne treba trošiti, kakor se to od opozicije neprenehoma zahteva, češ, da imamo zdaj vse tako lepo urejeno in obskrbljeno v tem pogledu, da ne potrebujemo za zdaj nič boljšega in da lahko pri tem ostane. Če se troši preveč v narodne svrhe, ugaja se le narodnemu šovinizmu, ki je pa nevaren. Tedaj stagnacijo na narodnem polju nam obetajo, narodni šovinizem nam oponošajo z najvišjega mesta! Jeli se je to kedaj slišalo v ogerskem saboru od ogerske vlade? In vendar jo pri nas tako radi posnemajo. Stagnacijo na narodnem polju žele, a narod ni dosegel še onega, kar mu je cilj. Niti je v prosvetnem polju dosegel, kar želi že toliko časa, da mu se popolni namreč vseučilišče z medicinsko fakulteto, niti se je zedil, če tudi imamo za to pravico zahtevati po državnih postavah. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarija.

Razprava o jezikovnem predlogu poslanca Schlesingerja, ki je bila včeraj na dnevnem redu, se je vršila v navadnem teku. Predlog je utemeljeval, kakor smo poročali, mesto obolelega Schlesingerja poslanec Eppinger, ki je mnogo govoril o spravljalnosti Nemcev, pri tem pa izjavil, da se Nemci ne spuščajo v nikak razgovor, dokler vlada ne prekliče jezikovnih naredb. Nemci so sploh proti vsaki jezikovni naredbi, ker zahtevajo, da se uravna narodnostno vprašanje zakonitim putem. V formalnem oziru predlaga, naj se v svrhu razprave o Schlesingerjevem predlogu izvoli odsek 24 članov. Za njim je govoril poslanec Kaizl. Omenjal je znane razsodbe najvišjega sodišča glede jezikovnih naredb, ki je bila vse preje kot pravična, in izjavljal, da Čehi zahtevajo za se le popolno enakopravnost, kar Nemcem gotovo ne more biti v kvar. Kot drugi progovornik se je oglasil poslanec Reiniger, ki je najpreje napadal sedanjo vlado, ker ni preklicala jezikovnih naredb in ki naj vsled tega čuti neizogibne posledice, potem pa zahteval energično, naj se odstrani namestnik Coudenhove. Nadaljni govornik, princ Friderik Schwarzenberg je zagovarjal stališče predloga poslanca Buquoi in zagotavljal, da se veleposestvo resno prizadeva v dosego sprave. Iz postopanja nemških zastopnikov je pa razvidno, da ne marajo sprave, ker se sploh le navidezno boré proti jezikovnim naredbam, v resnici pa bijejo boj za cen-

tralizem proti avtonomističnemu stališču. Govoril je še nekaj o zatiranem nemštvu poslanec Leitner, nato se je pa razprava prekinila in namestnik je odgovarjal na nekatere interpelacije o dogodkih v Žatcu in Prag. Nemški poslanci so nato vložili več interpelacij, mej temi tudi ono glede najnovej-sega policijskega odloka, s katerim se prepoveduje nemškim in češkim dijakom nositi društvene znake. Interpelantje Schlesinger, Schücker, Opitz in Wolf so naglašali, da jih je ta odredba tem bolj presenétila, ker nasprotuje izjavi namestnika z dné 19. t. m., ko je zatrjeval, da smejo dijaki nositi društvene znake v smislu društvenih pravil. Interpelantje uvidijo v tem prestopku zoper društveni zakon, popustljivost vlade na željo praške družali, vsled česar se je razburjenost nemškega prebivalstva se znatneje pomnožila. Nemški poslanci zahtevajo, da se ta naredba takoj prekliče, sicer bodo pa izvajali najskrajnejše posledice. Ko je pa namestnik izjavil, da bode odgovoril na to interpelacijo v jedni poznejših sej, so zagnali Nemci huronski krik. Wolf, Prade in drugi so kričali: »Tako naj odgovori!« Pred predsedniško mizo je uavstala prava gneča. Pojavil se je prizor, kakoršnih je bilo več v poslanski zbornici. Mej največjim krikom je prebral deželni maršal doše kurencije in napovedal sejo za današnji dan.

Naseljevanje Nemcev mej Poljaki je bila glavna točka dnevnega reda 1. seje pruske posl. zbornice. Prvi je govoril državni kancler knez Hohenlohe, ki je naglašal »žalostno« dejstvo, da se v narodno mešanih okrajih vedno bolj razširja poljska nadmoč. Poljaki še vedno računajo na samostojno Poljsko, v kar pa Nemci ne bodo privolili. Dobro mu je odgovarjal Poljak Jazdzewski. Izjavil je, da se o Poljaki po krivici govori, da kalijo mir. Ta predloga dokazuje, da zatirani narod nima očetovske vlade, marveč polk, ki zahteva brezobzirno germanizacijo, uvaja ustavi protivni zistem in poostruje nasprotja. Zastopniki poljskega naroda ugovarjajo najodločneje zakonu iz leta 1886 in predležeči predlogi ter se bodo k besedi oglasili le v najskrajni sili. Za njim se je oglasilo še več deloma pametnih govornikov iz centra, ki so naglašali, da bode zakon škodil v prvi vrsti katoličanstvu mej Poljaki. Vladni organi so seveda zvito zavrnili vsako očitjanje in vsak ugovor ter v živih barvah slikali raj, ki bode navstal potem mej Poljaki. Predloga se je izročila budgetnemu odseku.

Zatožnica proti Zoll. Francoski literat in poslušni hlapec židovskih kapitalistov in spekulantov, Emi Zola, pride pred porotnike dné 7. februarija. Ob enem z njim se bode nahajal pred porotniki glavni urednik lista »Aurore«, Perreux. Oba sta prejela včeraj uradni obtožnici, v katerih se navajajo tele tri točke Zolnega pisma na predsednika Faure: 1. Vojno sodišče, ki se je drznilo na povelje osloboditi Esterhazija, je resnici bilo v lice. Pod vašo vlado, gospod predsednik, bode znamenovala zgodovina ta socialni zločin. — 2. Ta odlok bo oslabil in sumnil vse razsodbe našega vojnega sodišča. Prvo vojno sodišče, ki se je pečalo z Dreyfusovo afero, morda ni bilo intendentno, drugo je pa bilo zločinsko. — 3. Drugo vojno sodišče dolžim, da je vse nezakonitosti prikrilo na povelje in zakrivilo juridično zločinstvo, ker je vedoma oslobodilo krivičnika. Židovska klika se navidezno zelo veseli, da se razteza obtožba samo na te tri točke, ker je mnenja, da se bode Zola prav lahko izgovoril. Umevno je, da bodo njegovi židovski prijatelji poskusili vse v dosego svojega namena in se bodo posluževali najgorjih sleparij, vendar ni dvomiti, da se pride prej ali slej na sled groznim sleparijam, katerih provzročitelji so izključno le židje.

Cerkveni letopis.

Statistika družbe Jezusove.

Najnovejši katalog avstrijsko-ogerske provincije poroča, da je narasla imenovana družba od l. 1895/96 za 102 duhovnika, 48 školastikov in 66 bratov; skupaj za 216 članov. Vsa družba šteje 14.476 oseb.

Izmed 5 azistencij šteje Nemčija 3970 (prirastek 103), Španija 3078 (prir. 50), Francija 3038 (prir. 19), Anglija (Sev. Amerika in Avstralija všteti) 2491 (prir. 23) in Italija 1899 (prir. 30 članov). Med 23 provincijami in 2 misijonoma (Kanada in Novi-Orlean) ima nemška 1263 (od l. 1895 60 več), belgijska 1050 (7 več), aragonska

1043 (10 več), kastilska 1036 (15 več) članov. — Največ očetov, 530, ima nemška provincija, največ skolastikov, 401, belgijska, največ bratov tudi nemška, namreč 387.

V ravno pretečenem letu bilo je v avstro-ogerski provinciji posvečenih 9 skolastikov. Umrli so 4 očetje: Zöllner, Serianz (star 92 let), Stilov in Ritli, 2 skolastika in 2 brata. Koncem 1. 1897 bilo je tedaj v naši provinciji 323 duhovnikov (nevštevši 17 oo. iz drugih provincij) 164 skolastikov, 239 bratov, ali skupaj 726 članov, 4 manj ko prejšnje leto.

Najimunitnejše spremembe v l. 1897 so v tej provinciji sledeče: deško semenišče v Freinbergu pri Lincu izročili so svetnim duhovnikom, v Sarajevu napravili so celo duhovsko semenišče s 4 letniki, in prirastek v rezidencijah Dunaj in Budimpešta. V severni in južni Avstraliji deluje deloma pri spreobračanju pristanovnikov, deloma v dušnem pastirstvu med belimi 19 očetov in 21 bratov avstro-ogerske provincije. Iz celega se razvidi, kako krepko raste ta božji nasad, vključ vsem neugodnostim časa. Floreat, crescat!

«Sovraštvo do sv. stolice upira se italijanskemu narodnemu čutu ravno tako kakor milijonom katolikov po celem svetu» dejal je Leon XIII. v svoji zadnji alokuciji. Ta narodni čut je danes toliko močnejši, v kolikor večje stisko je prostozidarska laška vlada pripravila ljudstvo. — V nekem angleškem listu popisuje protestantovsk potopisec navdušenje za sv. Očeta in mrzlo obnašanje do kralja. — Nek drug Anglež piše: Papež je najpopularnejši, najodločnejši, najbolj priljubljeni in občudovani mož na celem polotoku. Vključ temu, da je jetnik v Vatikanu, ima vendar celo v političnih stvareh večji vpliv na Italijo, kakor italijanska vlada. V resnici je papež vladar Italije. Ako ne bi njegova beseda zadrževala sestradanih množic katol. italijanskega ljudstva od nepostavnosti in krivice, bi že zdavnaj ne bilo laškega kraljestva. To je najboljšo poročstvo, da bode sv. Oče pri prenovljenju Italije dobil po volji naroda svojo posest in polno pravico. Katoličani, ki slušajo papežev nonexpedit, so najpopularnejša in najbolj ugledna stranka v Italiji, ker niso deležni obubožanja naroda in pa slabe vlade. To spoznajo prostozidarji in zato so prisilili Rudinija, da je obrnil svoje okrožnice proti katoličanom in njih društvom. Katoliško organizacijo to ne bo zadrževalo. — Tako tujec, ki pa dobro pozna rimske in laške razmere.

Znano je, kako da uči sv. Oče francoske katolike o njih razmerju do republike. Velika večina sluša Leona XIII. Le nekateri zagrizeni monarhisti in legitimisti nočejo o tem nič slišati. — Zdaj izhaja v Rimu tak list, ki pobija papežovo francosko politiko in vsiljuje svojo, namreč ono za bourbonske pretendente. Vspeha ne bo imel. Zanimivo je tole: V Rimu širi se govorica, da so visoko stoječe osebe vplivale na Leona XIII. v tem smislu, naj z ozirom na važnost kolonijalnih vprašanj in težkoče, katere se kažejo pri osvojevanju prekomorskih dežel, objavi encikliko, da v nji razloži to pravno vprašanje in pa vzroke pro in contra. Zahtevajo torej od Leona XIII., naj stori isto kar njegov prednik Aleksander VI., ki je ob času odkritja Amerike poravnal prepir med Španci in Portugalci. — Kaj bodo še vse zahtevali od papeža!

Bivši radikalni ministerski predsednik Bourgeois govoril je nedavno v francoski zbornici prav hudo zoper cerkev presv. Srca Jezusovega na Montmartru. Francoski listi pa prinašajo zdaj novico, da je isti mož za cerkev svojega rodnega mesta d' Oger dal napraviti lepo slikano okno z napisom: »Pustite male k meni in ne branite jim.« To okno naj bo spomin prvega sv. obhajila njegovih otrok. To dejstvo je popolnoma v protislovju s temeljnimi načeli njegove prejšnje politike, ki je prepovedala celo veronauk v šolah. Pri tem francoskem radikalcu vidimo isto, kar pri naših liberalcih in nacionalcih. Dve duši imajo. V javnem življenju bijejo hud boj zoper vero in klerikalce, doma pa v svoji družini so tako verni in tako cenijo vero, da se moramo le čuditi.

Zadnji dan minulega leta umrl je monsignor Duserre, nadškof v Algiru. Bil je poprej vojak, potem duhovnik. Lasigerie vzela ga je za škofapomočnika s pravico nasledovanja. Pokopali so

ga z vojaško častjo. Vsa posadka mu je izkazala zadnjo čast z običajnimi streli.

Pred Božičem sešel se je v Lijonu krščansko-demokratski shod. Otvorili so ga s pesmijo, katero so pred dobrimi 100 leti peli prekuculi, ko so tirali na morišče plemenitaje, duhovnike, veljake i. dr. Ta pesem je »Marseillaise«! Kaj to pomeni?

Grof Anatole Chaptal, prvi francoski poslaniški ataše na Danskem, pustil je to službo in se posvetil duhovskemu stanu. Ni dolgo tega, kar so ga posvetili v mašnika. Abbe Chaptal posvetil se je pastirovanju med reveži. To je na Francoskem kaj pogostna prikazen, da stopijo člani najplemenitejših rodovin v duhovski stan in potem delujejo kot dušni pastirji med revnimi stanovi.

Na Francoskem se prav živo zanimajo zato, da proglase junaško devico Jeanne d' Arc blaženim. Proces v Rimu se je že pričel, pa pred petimi leti ni upati na izid.

Kralj belgijski obrnil se je na sv. Očeta s prošnjo, da bi rad imel v Rimu stanujočega kardinala belgijske narodnosti. Kmalu bode kralju predložen jeden belgijskih prelatov za to častno mesto.

Tedenski koledar.

Nedelja, 23. januarija: 3. po razgl. Gosp., evang.: Jezus ozdravi stotnikovega hlapca. Mat. 8. — Ponedeljek, 24. januarija: Timotej, šk. Torek, 25. januarija: Spreobrnjenje sv. Pavla. — Sreda, 26. januarija: Polikarp, šk. — Četrtek, 27. januarija: Janez Zlatoust, šk. — Petek, 28. januarija: Marjeta d. — Sobota, 29. januarija: Franc Salez., šk. cerkv. uč. — Lunin spremin: Prvi krajec 29. januarija ob 3. uri in 31 minut popoldne. — Solnce izide 28. januarija ob 7. uri 36 m., zaide pa ob 4. uri 49 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. januarija.

(Cistercijani v Stični.) Deželno predsedništvo je dovolilo z odlokom z dne 1. jan. t. l. št. 133/pr. da se smejo cistercijani opatije Mehrerau naseliti v Stični. Ker je tudi kupna pogodba med redom in vlado glede stiškega posestva že sklenjena, je sedaj v formalnem oziru vse uravnano in upati smemo, da kmalu prevzamejo v last vneti redovniki to častljivo, za Kranjsko velepomnilno svetišče.

(Slovensko-nemški napis.) Na Mariborskem okrožnem sodišču napravila se je plošča z nemškim in slovenskim napisom. To je čin zdrave pameti in dejanske potrebe, kajti okoliš okrožnega sodišča Mariborskega broji na tisoče Slovencev, ki so pač tudi opravičeni vedeti, kje da je sodišče! Popolnoma drugega mnenja pa so nemško-liberalni in nacionálni kričači Štajarski. Iz dvojezičnega napisa hočejo napraviti veliko nemško afero. Sklicujejo se na to, da kaj takega v Mariboru še nikdar ni bilo. S tem počenjanjem se bodejo gospodje le — blamirali, kajti dokazali bodo z nova, da nimajo nikake sposobnosti igrati v vodstvu Avstrije odločilno ulogo, ker ne razumevajo, da se vlada mora ozirati edino le na potrebe države in narodove, ne pa na bolesta čutila razdraženih živcev te ali one — politične klike!

(Slovensko gledišče.) Opozarjamo svoje čitatelje na jutrišnjo predstavo dramatične igre »Čarovnica pri jezeru«, ki se predstavlja na korist zaslužnemu režiserju, učitelju in vodji R. Inemannu. Pričetek točno ob 7. uri.

(Shod v Spod Idriji.) Minolo nedeljo popoldne se je vršil shod v Sp. Idriji, katerega je sklical po § 2. zb. zak. č. g. I Gnjezda z namenom, da povabljenim osebam državni poslanec g. dr. Žitnik poroča o delovanju novega državnega zbora. Toda že pred določeno uro zasedli so skoraj ves za shod odločeni prostor socijalni demokratje iz Idrije in bližnje okolice pod vodstvom znanega kričača Zadnika iz Ljubljane. Ker povabljeni niso mogli v pritično sobo, pozval jih je sklicatelj, da se zbero v gorenjih prostorih. A v istem hipu zaženo se soc. demokratje kot divji po stopnicah gori do vrat, koder se je pričel krik in prepir, suvanje in pretenje. Zahtevali so, da bodi zborovanje javno, dasi je bilo oglašeno in dovoljeno le za povabljene osebe. Za red in mir

je bil torej v prvi vrsti odgovoren sklicatelj, ki pa je brez vspeha miril po Zadniku in drugovih nahujskane mokrače. Ker bi bili mokračji skoraj gotovo s silo udrli v sobo, razsajali in provzročili nemir in nered, ako ne kaj hujšega, zato je bil drž. poslanec pripravljen govoriti v spodnji sobi, ako mokračji zagotove mir. Ker to obljubijo, rine vse zopet v spodnjo sobo, v prvi vrsti seveda mokračji, ki zasedejo vsa obmizja; mnogi povabljeni niso mogli v sobo, stali so na hodniku in pred okni ali pa odšli. Sklicatelj g. Gnjezda otvori zborovanje ter predlaga, da se predsednikom izvoli g. dekan Arko. Tu je bil že ogenj v strehi; takoj se oglasijo in predlagajo nekega Skvarčo. Ker so bili v večini, je bil seveda ta izvoljen predsednikom. Zborovanje se je nato vršilo jako mirno, dasi so mokračji komaj čakali prilike, da ga preprečijo. Drž. poslanec dr. Žitnik je v daljšem govoru narisal v glavnih potezah delovanje drž. zbora v zadnjih 30 letih, katero pač ni bilo na korist delavskim stanovom, še manj nenemškim narodom, najmanj Slovincem. V dokaz je navajal posamezna dejstva. Nato je opisal zadnje dogodke v drž. zboru, ki so preprečili sploh vsako resno delo v korist davkoplačevalcem. To je zakrivila nemška obstrukcija baje zaradi jezikovnih naredeb, v istini pa radi tega, ker so nemški liberalci z nacionaleci prišli v manjšino in zgubili gospodstvo v drž. zboru. In tej obstrukciji brez primere divjemu kriku so se pridružili soc. demokratje, ki sicer trdijo, da so mednarodni in zastopajo delavske koristi brez razlike narodnosti. A ne samo podpirali so ti možje obstrukcijo, zadnje dni postavili so se celo na čelo onim surovežem, ki so s silo vrgli predsednika s stola ter ga spodili iz zbornice. Torej so ti, in ti jedini krivi, ako je predsednik bil primoran poklicati policijo na pomoč, da je branil svoje dostojanstvo kot predsednik ter skušal narediti mir v zbornici. — Pri tej točki govora so mrmrali posamezni mokračji, sicer pa pazljivo poslušali, mnogokje celo odobravalni. Nato je »vodja« Zadnik skušal obširno dokazati, da so le soc. demokratje možje pameti in resne volje, kateri morejo osrečiti ves svet s svojimi načerti in nauki. Kvasil je, da je desnica zaprečila delo, ker sploh ni hotela nič koristnega storiti za nižje ljudstvo itd. Mokračji seveda so odobravalni te čenče in popolnem neresnične ali pa zlagane trditve. Konečno Zadnik slovesno prečita neko resolucijo, v kateri se izraža nezaupnica vsem slovenskim drž. poslancem. Dr. Žitnik mu odgovori še na razna zavijanja ter dostavi, da se on in ostali slovenski drž. poslanci zmenijo za nezaupnico g. Zadnika in njegovih slepih zapeljancev, kakor za lanski sneg. — Zopet se je pokazalo tudi na tem shodu, da je domače ljudstvo le zapeljano in zaslepljeno po raznih hujšakih, ki po navodilih židovskega generalnega štaba za denar begajo in hujskajo delavce. Mnogi delavci, ki se imenujejo soc. demokrate, niti ne vedó, kaj hočejo in nameravajo njihovi voditelji, kateri so večinoma osebe s površno omiko in hočejo brez dela prijetno živeti ob zaslepljenosti in žuljih ubogih delavcev. Zato pa je skrajni čas, da merodajni krogi store vse, kar smejo in morejo delavci opravičeno zahtevati za-se in svoje družine, kričačem in hujškačem pa naj gledajo na prste.

(Slovensko kat. delavsko društvo) ima jutri popoldne ob 1/2 10. uri svoj letni občni zbor z običajnim vspehom v veliki dvorani »Katoliškega doma«. Vabijo se k temu zboru vsi člani in društveni prijatelji. V triletni dobi svojega obstanka je izplačalo društvo nad 3000 gld. v podporo obolelim članom.

(Gospodarska zadruga v Selški dolini.) Zadruga z omejeno zavezo se je zakonito ustanovila. Dne 14. t. m. je bila vpisana v združni zapisnik. Namen ji je pospeševati splošno gospodarski napredek v selški dolini, vzlasti pa pomagati, da se izpopolni domači sodarski obrt, kateremu je žugalo mejsebojno tekmovanje s poginom.

(Iz Zagerja.) V »Slov. Narodu« od sobote je dopisnik iz Mengša razlil ves svoj zolč nad mengeškim kaplanom g. Rožnikom; očita mu med drugim sledeče: »Sicer pa je znano, kaj je Rožnik počenjal v Zagerju in Trbovljah, in vé se tudi, da je ubogo ljudstvo Boga hvalilo, ko je izvedelo, da je ta duhovnik prestavljen. Še dandanes, če hočeš Zagerjane ali Trbovljce strašiti, reci le, kaplan Rožnik pride nazaj, in tega se boji ljudstvo kot

»parkeljna«. Da se tem neosnovanim in vedno ponavljajočim se lažem enkrat za vselej v okom pride, naj zadostuje sledeče: Ze takoj v pričetku, ko je šel g. Rožnik v Zagorje, pridobil si je spoštovanje in ljubezen velike večine zagorskih faranov, ter nam tudi še sedaj biva v blagem spominu. Jako nam je bilo žal, da se je g. Rožnik tako kmalo preselil iz Zagorja, in ako g. dopisnik tega ne veruje, naj pride v Zagorje ter vpraša zagorske farane, in velika večina mu bode odgovorila, da je temu res tako. Res je, da je imel tudi nekaj nasprotnikov, kajti on se ni bal nastopa proti nikomur z resnico. Dobro bi tudi bilo, da bi v prihodnje g. dopisnik tudi svoje ime k takemu dopisu pristavil, da bi vsaj vedeli, kdo ima tudi dar obrekljivosti, katera je navadno lastna le ženskam. Gosp. Rožniku pa kličemo: »Bog ga živi!«

V imenu več Zagorjanov
L. Habat.

(Iz Metlike.) Škoda, da se je ona »slavnoznan« metliška metla izgubila, sicer bi imela spet mnogo mnogo opravila. Najprej bi jo poslali v našo »narodno« čitalnico, ki je tudi kot njen pokrovitelj dr. Tavčar — stopila »v rahlo dotiko z Nemci«. Pri občnem zboru naše čitalnice se je namreč, kakor sem zvedel, na splošno željo udov odstranila zloglasna »Neue Freie Presse« — in se je z večino glasov sprejel predlog, da se naročita raje dva slovenska lista in sicer »Eдинost« in »Slovenski list«. Zadosti naj bi bil jeden nemški dunajski dnevnik »Volksblatt«. Pa zmotili smo se. Vkljub sklepu občnega zbora se ni naročilo na omenjena dva slovenska lista, ker sta menda »preveč« klerikalna — ampak zopet na dunajsko židinj, ker baje piše najboljše vvodne članke. »To si voli Francel paša, ki se mestu prav obnaša«, bi rekel Vesekdo. Kaj je potrebno naši slovenski čitalnici »Leipziger Zeitung« ne moremo razumeti; morda zato, ker omenjeni nemški list nič ne ve o dr. Tavčarju, a naš vrli »Slovenski list« in »Eдинost« nam pa vendar včasih povesta, kako naš »blagi poslanec Ivan« deluje za blagor dolenskih mest v rahli dotiki v Nemci. Kakor vidite, g. urednik, je pri nas vse nemškutarsko! Še celo hrvaškega »Obzora« so se branili, ker baje ne razumejo vsi udje čitalnice hrvaški. Bolj jim je ugajal »švabski« pisan »A. Tagblatt«. O jedna nam majka! In vendar se je osmelil predsednik čitalnice — kakor sem slišal — ob koncu zborovanja nazdraviti »mili naši slovenski domovini«, dasi ne vemo, kako daleč sega ta mila domovina. Oj šepavo rodoljubje, koliko ga je med nami! — Še nekaj bi rad naznanil »širnemu« svetu, kako se tudi naši metliški liberalci zvesto držijo onega »jezuitskega« načela, da namen posvečuje sredstva. Bila je volitev odbornikov v kr. šolski svet. Po nalogu c. kr. okr. šol. sveta je razpisal te volitve naš »faktotum« občinski tajnik g. Gangl. Razpisana je bila volitev na 28. dec. pretečenega leta. Ali ne gre nam v našo klerikalno glavo, kako je to, da je bila volitev še le ob 5. uri popoldne, torej že popolnoma v mraku. Najbrže si je naš prebrisan g. tajnik mislil, da na večer gotovo ne pridejo volit kmetje iz daljnih vasij, — da bo torej tem lažje razdelil mandate med svoje somišljenike. Vendar se mu ni vse izpolnilo po njegovi »blagi volji«, za kar so poskrbeli možje, ki tudi sami nekoliko mislijo. Res bo treba kupiti novo metlo, ki bo prav čisto pometala, in enkrat pomela vse nemškutarske smeti iz slovenske Metlike!

(S Krke.) Ko sem na Silvestrov večer pogorel, bil sem v velikih skrbeh in težavah, toda domači vaščani in dobri ljudje iz sosednjih vasij so mi hitro darovali lesa in peska in mi ga tudi na dom pripeljali — in kar je največ, še prositi jih ni bilo treba. Tudi delati so pomagali zastonj, zatorej sedaj, ko sem zopet hvala Bogu pod streho, izrekam vsem dobrotnikom srčni: Bog vam povrni tisočkrat! — V Velikih Lesah pri Krki, 20. prosinca 1898. Jozef Perko.

(Birmovanje v mariborski škofiji) se bode letos vršilo v dekanijah: Na Dravskem polju, v Šaleški dolini, v ljutomerski, laški in videmski dekaniji.

(Za spodnještajerski jubilejski zaklad) dovolil je okrajni zastop šmarški pri svoji skupni seji dne 23. decembra 1897 prispevek po 400 kron. — Nadalje so vplačali gosp. dr. Šmirmaul zdravnik v Rajhenburgu, 20 kron; sl. gornjegrajski okr. zastop 2. obrok po 200 kron; Jože Škerlec

posestnik v Gornji Radgoni, 6 kron in preč. g. Andrej Podhostnik, župnik v Dramljah, 10 kron.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj osmo sejo, v kateri je poslanec grof Kottulinsky utemeljeval predlog glede jezikovnih naredeb za Česko in Moravsko. Govornik trdi, da sta naredbi nezakoniti, razžaljivi in škodljivi za Nemce, ter zahteva, da vlada naredbi razveljavi. — Nato je poslanec Reitter utemeljeval predlog glede premembe viničarskega reda. Prihodnja seja v ponedeljek.

(Štajerska kmetijska družba) šteje 63 podružnic s 3886 člani; od teh je na Sp Štajerskem 16 podružnic s 647 člani.

(Statistika) Berač: »Ljubi gospod, podarite mi kaj, jaz sem čisto sam na svetu«. Profesor: »To ni res, dragi mož, kajti po najnovejši statistiki živi na zemlji tisoč tristo milijonov ljudi«.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 24. do 29. januarja.) Na Kranjskem: 24. v Ljubljani (osem dnij); 25. v Radečah. — Na slovenskem Štajerskem: 25. v Gomilici, Artičah, Slov. Gradcu, Studenicah; 29. v Št. Jurju ob Tabru. — Na Primorskem: 24. v Sežani; 26. v Divači; 27. v Gorici; 29. v Cevdatu.

Društva.

(Slovenska krščansko-socijalna delavska zveza v Ljubljani.) Opozarjamo na »Zvezin« oglas v današnji številki.

(Pevsko društvo »Ljubljana«) priredi svoj običajni »veliki kmetijski ples« dne 6. februarja v Sokolovi dvorani v Narodnem domu. Ta ples bode letos jako zanimiv, ker se delajo zanj obsežne priprave in se bode skrbelo za raznovrstno zabavo.

(Seja glavnega odbora kmetijske družbe dne 13. januarja t. l.) Seji je predsedoval družbin predsednik g. ces. svetnik J. Murnik in navzoči so bili: podpredsednik g. Fr. Povše ter odborniki gg.: grof Barbo, Folakovski, Goll, baron Lazarini, dr. Romih, Rohrman, Šiška, Witschl, Žirovnik in tajnik Pirc. Glede agrarnega shoda, ki bi bil moral biti dne 1. dec. l. l., je odbor sklenil to le izjavo: Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske odobrava postopanje svojega zastopnika na agrarnem shodu, g. podpredsednika Fr. Povšeta, da je glasoval proti odložitvi kongresa, in mu izreka na njegovem delovanju zahvalo; ob enem odbor izrazi obžalovanje o odstopu predsednika agrarnega shoda, kneza Lobkoviča, in izjavlja, da se prihodnjega agrarnega shoda le tedaj udeležijo, če se zanj izrečejo vsi dosedanji zastopi. Rešitev zadeve o prašičjem semnju v Novem Mestu in Kandiji se odloži na prihodnjo sejo. Prošnje občine sv. Gregor za dovolitev semnje je glavni odbor ukrenil ne priporočiti. Odbor je vzel na znanje osnovanje čebelarstva društva ter potrditev njegovih pravil. — Cena družbinemu drevju se od sedaj naprej doleži na 35 kr. Odbor je ukrenil izposlovati 15.000 gld. brezobrestnega posojila, in sicer pri vis. deželnem zboru, oziroma pri kranjski hranilnici, da mu bode mogoče lažje preskrbovati kranjske gospodarje z gospodarskimi potrebščinami in doseči zanje še bolj ugodne cene. Tajnik Pirc je poročal o enketi, ki se je vršila 20. nov. na Dunaju zaradi izpremembe zakona o umetnih vinih. Pogojnega donosa ljubljanskega mesta k stroškom kemijskega poskuševališča glavni odbor ne more vsprejeti, ker bi družba imela pri tem izgubo. Glavni odbor je ukrenil prispeti k spomeniku ranjkega župnika Mesarja ter družbinega častnega uda 25 gld. O prošnji kmetijske zadruge v Horjulu na deželni odbor, se je odbor izrekel inkompetentnim, ker delovanje te zadruge ni v nobeni zvezi s pospeševanjem kmetijstva, temveč ona le deluje kot konsumno društvo (!)

(Vabilo) k veselici, katero priredi »Vipavsko pevsko društvo« dne 23. januarja v prostorih gospe Vikt. Uršičeve v Vipavi. — Vspored: 1. Volarič: »Prisega«, moški zbor. 2. Ipavec: »Večerna«, moški zbor. 3. Mašek: »Pri zibelci«, čvetospev. 4. Vilhar: »Narava vsa se zdaj budi«, moški zbor. 5. Nedved: »Molečemu dekletu«, 6. Javoršek: »Izgubljeni cvet«, samospava s spremljevanjem harmonija. 7. Hudovernik: »Naša zvezda«, moški zbor. 8. Hajdrih: »Jadransko morje«, moški zbor. 9. Ples. Pri plesu in med pevskim vsposedom igra oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka št. 47 iz Gorice. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Stojšče 30 kr., sedež 50 kr., vstopnina k plesu 1 gld.; dame proste. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Posojilnica za Sodražico) ter okolično, registrovana zadruge, vabi k rednemu občnemu zboru za 1897. l. v nedeljo dne 6. februarja 1898. ob 3. uri popoldne v uradni sobi v Sodražici z nastopnim dnevnim redom: 1. Potrjenje letnega računa za 1897. l. 2. Sklep o uporabi čistega dobička. 3. Sklep zarad izvolitve na-

čelstva, eventualno izvolitev istega. 4. Izvolitev nadzorstva. 5. Razni nasveti. — V Sodražici, dne 19. januarja 1898. l. Načelstvo.

(Slov. bralno društvo.) Iz Škofje Loke. Pretečeno nedeljo imeli so v našem društvu veselico: petje in igro »Svoje glavnezi«, veselica je povoljno izpadla, bodisi petje, kakor igra. Presrečna hvala vsem gg. pevcem in gospd. igralkam, vljudno se prosijo, da tudi z naprej pomagajo našemu društvu, kolikor je mogoče. Da pa v resnici podpirajo »Slov. bralno društvo«, vidi se iz tega, ker so zopet sklenili vsi gg. pevci in igralci kakor tudi gospd. igralke, da bode dne 13. svečana 1898 zopet velika veselica s petjem in veselo igro s petjem »Čevljar Baron«. Vljudno se prosijo vsa p. n. sl. društva, da nam ta dan odstopijo, da ne bodeta na eni isti dan v Škofji Loki dve veselici.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod M. Arko, dekan v Idriji, 5 gld. — Gospodje duhovniki cirkniske dekanije 8 gld. — Gosp. vpokojeni župnik Peter Wartol 5 gld. — Gospod Fr. Jeršič, vpok. župnik v Št. Jurji pri Izlakah, 5 gld.

Za kruhe sv. Antona (v podporo revčev): Neimenovan 1 gld.

Za katoliški dom: Gospod Fr. Jeršič 2 gld.

Za pripraviški dom: G. Fr. Jeršič 2 gld.

Telefonična in brzojavna poročila.

St. Peter, 22. jan. Danes je padla zadnja nemškutarska trdnjava v savinjski dolini, občina St. Peter, kjer je bil dozda župan nemški poslanec Lenko; volil je tretji razred narodno s 86 glasovi proti 6; drugi razred trideset narodnih glasov enoglasno; prvi voli popoldne.

Dunaj, 22. januarja. Rok za vlaganje izjav zaradi osebnega dohodninskega davka je podaljšan do srede februarja.

Dunaj, 22. jan. Deželni zbor je po daljši razpravi vsprejel predlog glede ustanovitve deželne zavarovalnice za življenje.

Dunaj, 22. januarja. Princ Jurij grški bo guverner na Kreti. Prideljen mu bo nemški častnik, ki je bil v turški službi, kot namestnik.

Praga, 22. januarja. Danes se nadaljuje razprava o jezikovnih naredbah. Ko je Opitz nehal govoriti, je bil vsprejet konec debate. Wolf je kričal: »To je škandal, nasilstvo! Boljše je, da gremo iz zbornice.« Glavna govornika sta bila izbrana Kramar in Strache. Ko hoče Kramar govoriti, nastane mej Nemci hrup. Wolf kriči: »To je hlapec Abrahamowiczew, ta ne sme govoriti.« Predsedniku se konečno posreči, napraviti mir. Najbrže da nemški poslanci že danes zapusté s protestom deželni zbor.

Praga, 22. januv. Prihodnji teden po prvem branji predloga Schlesingerjevega zapuste nemški deželni poslanci deželni zbor. — V zboru je bilo v zadnji seji več hrupnih prizorov. Wolf je začel ponavljati, kar se mu je na Dunaju tako dobro sponašalo, ter na nečuvnen način psoval češke poslance in ces. namestnika, katerega je hotel prisiliti, da bi takoj odgovoril, zakaj je oblastvo prepovedalo dijakom nositi trakove.

Praga, 22. januarja. Uradni list piše o včeraj izdani policijski naredbi glede društvenih znakov, da s tem ni odpravljena statutarna pravica, ki dovoljuje članom nositi društvene znake, toda z ozirom na izvanredne razmere je bila ta začasna naredba potrebna in jo odobrujejo vsi treznomisleči krogi.

Brno, 22. jan. Deželni zbor je vsprejel predlog, v katerem se vlada pozivlja, naj podaljša rok za vlaganje napovedb o osebni dohodnini do 15. feb. Namestnik je izjavil, da se je že vršilo posvetovanje o dotičnem odloku.

Budjevice, 22. januarja. Pri občinski volitvi za tretji razred so prodrli nemški kandidatje z večino 120 glasov. Pritisk od židovske strani je bil velikansk. Po razglasitvi volilnega rezultata so se pojavile večje poulične demonstracije. Več oken pri nemških hišah je razbitih. Ranjenih je tudi

nekaj oseb. Policija je aretovala 10 nemirnežev.

Pulj, 22. jan. Del posadke avstr.-oger. vojne ladije „Pola“, ki se nahaja od meseca okt. v Rudečem morju, so 19. t. m. napadli blizu Adena Beduni, vendar pa so pomorščaki pravočasno zapazili nevarnost in odbili napad.

Levov, 22. januarija. Pododsek je načrt adrese odobril. V adresi se povdarja lojalnost poljskega naroda in avtonomistični program. Poročevalec o tem v zbornici je grof Dzieduszycki.

Selnograd, 22. januarija. Dež. zbor je soglasno vsprejel predlog dež. glavarja, naj se odpošlje papežu čestitka povodom 60 letnice mašništva. Vsprejel se je nadalje tudi predlog, naj se podaljša rok za napoved dohodarine do 15. februarija.

Budimpešta, 22. januarija. Ministersko posvetovanje je trajalo pet ur. Razprava se je vršila o vseh pogodbenih vprašanjih. Avstrijski ministri so se sinoči podali na Dunaj.

Rim, 22. januarija. V senatu je odgovarjal ministerski predsednik Rudini na interpelacijo radi zadnjih nemirov v Ankoni in drugod ter dejal, da je iskati povoda tem nemirov v drugini živili, pomanjkanju dela in prihrankih državnega gospodarstva (!). Prepričan pa je, da so se udeleževali agitacije prekucški elementi. Vlada je že in bo še skrbela, da se uduše vsi taki nemiri.

Madrid, 22. januarija. Iz Havane se poroča, da se je udal vstaški vodja Messo s svojimi častniki in 116 možmi. V poslednjih dveh tednih so izgubili vstaši 115 mož, 379 vstašev se je pa udalo. Španjci so izgubili 12 mož in 93 je ranjenih.

London, 22. januarija. Iz Jokohame se poroča, da odpluje tekom prihodnjega tedna japonsko brodovje, obstoječe iz devetih vojnih ladij, v kitajsko vodovje.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner,
nadzdravnik.

232 100-87

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

Raba tega v zamašek
vžganega znamenja in ru-
deče vrelske etikete se
priporoča kot varstvo proti
pogostim ponaredbam

Mattonija Giesshübler kisla voda.

1-4

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specialnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Umetni so:

20. januarija. Pavle Anderkul, čevljar 60 let, Florjanske ulice 17, spridenje jeter.

21. januarija. Ivana Zakotnik, pismonoševa žena, 60 let, sv. Petra cesta 6, kap. — Marija Čermelj, branjevka, 90 let, sv. Petra cesta 48, ostarelost. — Jurij Stiaral, umir. c. kr. kapelnik, 69 let, sv. Petra cesta 47, Endarteritis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opaževanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
21	9 zvečer	747,9	-5,4	brezv.	megla	
22	7 zjutraj	746,3	-5,9	sl. szau.	megla	0,0
	2. popol.	744,1	+2,0	sl. jzah.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura -5,9°, za 3,6° pod normalom.

Zahvala.

64 1-1

Podpisani izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo za vse mnogobrojne dokaze sočutja in ljubezni ob tako nenadni bolezni in smrti svojega nepozabnega, preblagega gospoda župnika

Janeza Oblak-a.

Imenoma zahvaljujem velečastitega g. dekana Lovro Gantar-ja na Vrhniki, ki je blage volje vodil čast. gospoda k zadnjemu počitku in mu v zadnji pozdrav govoril zares ganljive, iz srca prihajajoče in v srce segajoče besede. Zahvaljujem vse drage č. gospe duhovnike, ki ste od blizu in daleč prihiteli skazati zadnjo čast svojemu prijatelju. Zahvaljujem prav posebno preblagorodnega gosp. patrona farne cerkve, g. graščaka Franca Gallé-ta za osebno udeležbo; ravno tako blagorodnega gosp. deželnega poslanca in župana na Vrhniki Gabriela Jelovšek-a. Zahvaljujem slavno županstvo borovniško — imenoma gosp. župana Franca Suhadolnika — za darovanje prelepega venca, ves slavni občinski zastop za korporativno udeležbo, blagorod. g. nadučitelja Fr. Paplerja in oba gg. učitelja za udeležbo s šolsko mladino, slavno tukajšnje ogojegasno društvo. Zahvaljujem načelnika postaje blagor. g. Witzman-a, načelnika kurilnice blagorod. gosp. Haslinger-ja in druge p. n. gospe železniške uradnike. Zahvaljujem tudi domači pevski zbor za ganljive žalostinke. — Jednako izrekam zahvalo tudi čč. gospodom, ki so ob osmini počastili spomin blagega rajkega.

Vam vsem skupaj, kakor celem ljudstvu borovniškemu za sočutno molitev v bolezni, za ogromno udeležbo ob pogrebu kličem srčno: Bog povrni!

V Borovnici, na dan osmine, 19. jan. 1898.

Frančišek Bernik,
kapelan.

63 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom domovine, da je Bogu vsegamogočnemu dopadlo našo ljubo ženo, oziroma mater

Nežiko Ažman

dne 20. januarija t. l. ob 11. uri dopoldne po kratki, a grozno mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, k Sebi v boljše življenje poklicati. Pogreb bo v soboto, dne 22. januarija, ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti št. 69 v Cirknici na pokopališče sv. Janeza.

Preljuba pokojnica priporoča se v blag spomin in molitev.

V Cirknici, dne 21. januarija 1898.

Radoslav Ažman, soprog. — **Prostoslav, Radoslav, Ciril, Metod**, sinovi. — **Marija, Terezija, Nežica, Anica, Jožefa**, hčere.

Brez drugega naznanila.

Vesten, delaven knjigoveški delovodja

se takoj vsprejme pod ugodnimi pogoji. — Naslov pové upravništvo »Slovenca«. 58 3-2

Hiša na prodaj

je v Spodnji Šiški pri Ljubljani števil. 132, blizu državnega kolodvora. Hiša je nova ter 12 let davka prosta. Prodá se po nizki ceni.

Več se izvé v hiši sami. 45 1-1

Naznanilo.

Opiraje se na priporočilo v „Skofijskem Listu“ II. števil. t. l. ponudimo letošnje 663 11

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupecem po sledečih cenah:

1. Mašno vino . . . . . hktl. od glđ 25 do 28
2. Navadno namizno vino, tudi zajamčene pristnosti " " " 22 " 24
3. Vino nižje vrste in poluvino " " " 15 " 18

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, 3 je 56 litrov. — Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

Slov. krščansko-socijalna delavska zveza

v Ljubljani

naznanja svojim članom in prijateljem društva, da bode svoj

tamburaški zbor

pomnožila, ako se oglasi zadostno število novih močij. Novinci, ki bi želeli poduka v tamburanju, naj se oglašajo ob nedeljah od 11.—12. ure pri društvenem odboru v »Katoliškem domu« na turjaškem trgu.

Tekom dni se otvori društvena

govorniška in dramatična šola.

Oni somisljeniki in somisljenice, ki bi ji želeli pristopiti, naj se oglašajo vsak dan od 7.—8. ure zvečer v društvenih prostorih. Odbor je preskrbel, da se bodo člani v tej šoli vsestranski izobraževali.

Društveni prostori v »Katoliškem Domu« bodo članom odprti od ponedeljka 24. t. m. naprej. Istega dne se otvori tudi društvena čitalnica. Ondi se vsprejemajo tudi novi člani. 62 (1-1)

Opozarjamo tem potom tudi še jedenkrat na društveni

občni zbor,

ki se bode vršil 30. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Katoliškega Doma«.

Odbor „Slov. krščansko-socijalne delavske zveze“ v Ljubljani.

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrgolivci.

837 10-7 (Echte Harzer Kanarienvogel.)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in 8 glđ. jednega, v osmih dneih poskusnje ga tudi zamenjam; samice istega rodu po 1 glđ., s čopico po 1 glđ. 50 kr. Jamčim za vrednost in živi dohod. Pri vprašanjih prosim pismeno znamko priložiti.

Srečko Tomažič,

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 33.

Napovedbe (fasije) za osebno dohodnino in za prihodnino

(rentnino) 50 3-2

izdeluje in pojasnila o tem daje

JOS. PERHAUC,

konces. privatna pisarna,

Marije Terezije cesta števil. 4, v pritličji na levo.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvorne zavoje.

19 15-1

Liniment. Capsici compos.

231 6 iz lekarnе Richter-jeve v Pragi

priznано izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 glđ. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39-14

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

IVAN KREGAR
izdelovatelj cerkvenega
orožja in posode
v Ljubljani. Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

*monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev* *itd.* 764 12

iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

**Na prodaj je
dvonadstropna hiša v Ljubljani**

popolnoma na novo predelana in popravljena, sto-
ječa sredi mesta z zelo ugodno lego. V hiši na-
haja se že več let stara, renomirana **gostilna**,
katero obrt kupec lahko s l. majem t. l. prevzame.
6000 do 8000 glđ. plačati bi bilo takoj. ostanek
kupnine prepusti se kupcu pod zelo ugodnimi pogoji.
Pojasnila daje iz prijaznosti upravništvo «Slov.
Naroda». 27 3-2

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani. Kolodvorske
ulice 32-34

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev
iz lesa v poljubnem slogu,

kipov
in

svetniških soh
iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine
iz različnega materiala.

Blagorodnemu gospodu **Andreju Rovšek-u**,
podobarju in pozlatarju v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih,
župnije Žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dela
svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v občini
gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni
deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Žalina, dne 1. avgusta 1897.
505 52-26 Josip Novak, župnik.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in
slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,
gospodom trgovcem 838 10-9

voščene zvitke in mēd
za prodajo v škafih po 15, 20, 40 kg težkih prav
po ceni. — Za čebelarje

izvrstni garantirani pitaneč
v škafih po 5 kg, a kg 50 in 60 kr., škafja 30 kr.,
pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu.

Dobiva se mēd v satovji in pitaneč
v škafih po 20-40 kg prav po ceni.

Za **birno, Božič, Miklavža** itd. pro-
daja raznovrstno medenino na debelo in drobno.
Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca
liter glđ 1.20, mēdeno žganje liter 1 glđ.,
vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas mēd v panjih,
sočkah, kakor tudi vosek in suho sa-
tovje po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in za-
gotavlja točno in pošteno postrežbo

Oroslav Dolencec
svečar in lehtar, trgovina z medom i voskom,
Ljubljana, Wolfve ulice 10.

4 zlate, 18 srebrnih kolan, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizdov³
restitucijski fluid,

e. in kr. priv.
umivalna voda za konje

cena stekl. 1 glđ. 40 kr. a. v.

Vše tekem 35 let uporab-
ljevana v dvornih hlevih, v
večjih konjarnah vojaških in
civilnih, krepki pred in oja-
čuje po velikih štrpacih,
pri izpahnjenu, potrdelosti
mišic, kit itd., usposablja
konja k trajnemu naporu pri
tekanju. L. 111 12-12

Pristen dobi se le, ako je pritisnjena varstvena znamka,
v vseh lekarnah in droguerijah v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga:
Fran. W. Kwizda
e. in kr. avstro-ogerski in kralj. rumunski dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Vse stroje za poljedelstvo!
Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušil-
nice za sadje in zelenjavo.** — Škropilnice proti
peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice,
mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč,
kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoznice,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — St-
skalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopniki se iščejo. 265 20-20

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni **prsni sirup**
raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pōt,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
razstoplejive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje
kostij. 725 20-3

Cena steklenici je 1 glđ. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva **Herbabny-jev**
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katero znamenja naj
se blagovoli paziti.

239 3 Osrednje skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v krono vinah.

Janeza Dogan-a
mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

**raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.**

Garniture, divane, madrace od 16 glđ. do
40 glđ., madrace na peresih 10 glđ., dratene
madrace 8 glđ. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami
zastonj in franko. 322 35-35

Najnižje cene.

Slavnemu p. n. občinstvu in prečast. duhovščini uljudno
naznanjam, da izvršujem

ključavničarski obrt

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, osobito
pa za napravo

štedilnih ognjišč, ograj itd.
po kolikor le mogoče najnižjih cenah.

Ako kdō cenjenih naročnikov ne more priti osebno
k meni, blagovoli mi poslati dopisnico in pridem takoj sam
k njemu.

Z najodličnejšim spoštovanjem
Janez Smolē,
ključavničar.

Opekarska cesta št. 11 v Ljubljani.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 3
priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinejše, raznebarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, spleh razne glinaste izdelke.
Za svoje delo jamči teto dnij. Cene so najnižje.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Koledar katol. tiskovnega društva
za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhov-
ščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko
400 šolarjev. Neudom stane lepo vezan glđ. 1.20.
Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa
za vse dneve celega leta. — Spisal o. Brunon Vercury, du-
hovnik D. J.; preložili lavantinski bogoslovci. — I. zvezek
(od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 glđ. 50 kr., po
pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52-26

Preč. duhovščini
uljudno priporočam
svojo delavnico
za
slikarjio na
steklu,
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z ometno slikarjio
Ed. Stuhl
v Gradcu,
Annenstrasse 35.
Najboljša spričala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zabtevo.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje tudi nadalje hranilne vloge po

4 odstotke

brez odbitka novega rentnega davka.

34 3-2

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim čl. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo gostilno preselila

**na Turjaški trg št. 1
v novo hišo „Katoliške družbe“.**

Točiva izvrstna ter pristna **dolenjska, štajarska in istrijska vina**, pa znano **Kozlerjevo cesarsko pivo**. Vsakega postreževa z okusnimi, gorkimi in mrazimi jedmi.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane **sobe** za prenočevanje.

V mnogoštevilni obisk se priporočava

784 24-10 **Andrej in Ana Zalar.**

Naznanilo.

„Južno-štajarska hranilnica“ v Celji obrestuje hranilne vloge kakor dosedaj tudi od novega leta 1898 naprej po

4 odstotke,

ne da bi odtegovala rentni davek.

Nevzdignjene obresti pripisujejo se vsakega **prvega prosinca** in **prvega maledga srpana** h kapitalu.

843 9-7 **Ravnateljstvo.**

Ravnokar je izšla: 16 3-3

„Zgodovina župnij v dekaniji Kranj“.

Spisal **Jožef Lavtižar.**

Prvi zvezek: **Kranj.**

V Ljubljani 1898.

Založil pisatelj. — Tiskala „Katoliška Tiskarna“.

50 strani v veliki osmerki. — Cena 30 krajc.

Novo ustanovljena in novourejena domača stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 503 19

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast, duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s katedralnim steklom ali s svinčen obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinejšega dela. — Ob enem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravi po najnižji ceni.

Na prodaj je 42 2-2

jednonadstropna hiša

v Šmartnu pri Litiji

po nizki ceni; pripravna zlasti za kakega gosp. duhovnika v pokoju.

Več se poizve pri lastniku **Martinu Stoparju.**

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano
izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice
dve po 793 10
iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice
iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.

pušice z zvončki
za pobiranje miloščne, iz kositarja po 1-50 gld., iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča
vsa železna in tudi razna za vzdlati.

!! Pokrivanje zvonikov !!

Barvanje zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne želez. ograje, vrata, omrežja za pokopališča id.

S krtevo zvonikov prevzema ob enem tudi tesarska dela.

kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Dobiva se povsod. C 745 36-10

Sarg's Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Kdor gospodov lastnikov kónj spomladi potrebuje **lepo, angleško**

konjsko opravo s komatom

ali krasno, ogersko

konjsko juker-opravo,

naj se kar obrne na podpisane in si tako naroči.

Ravnokar je bogata zaloga izgotovljenih **prodajalniških** in drugih **konjskih oprav.** Popolna **jahalna oprava** za civiliste in vojake, **sedla, uzde, brzde** itd, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Velika zaloga **bičev, ločnih bičev, jahalnih palic** in **jahalnih bičev**, tudi s srebrnimi okovi.

Kdor bi potreboval za potovanje **močnih, lepih kovčegov** ali **torbic**, naj si že sedaj naroči in se taki na zahtevo tudi pri meni izdeljujejo.

Za gospode **tovarnarje** in **posestnike mlinov** priporočam **močna jermena za stroje** iz najboljšega ljubljanskega in inozemskega usnja, katero imam vedno v zalogi.

P. n. občinstvo opozarjam, da sem v desetih letih v prvih dunajskih in budimpeštanskih tovarnah in delavnicah pridobil si toliko prakse, da zamorem takoj z vsakim tekmovati, tako da ni nikomur potrebno finih stvari si naročevati za drag denar od drugod, ker se take stvari dobé pri meni ceneje ter bolj elegantno in bolje izdelane, ker je pri meni vse ročno delo.

Vse **poprave sedel, jermenov, torbic** in **galanterije** iz usnja se izvrše naglo in ceno. — Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Pričakujoč prav obilnih naročil in nalogov, bilježim velespoštovanjem

Fran Primožič, jermenar,
Sv. Petra cesta št. 34, Ljubljana.

33 15-3

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 318 26-19
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti **po najnižjih cenah.**

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska borza.

Dne 21. januarija.		Dne 21. januarija.		Kreditne srečke, 100 gld. . . . . 198 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. 40 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	162 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 165	—
Skupni državni dolg v srebru	102 " 45 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " 75 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 19	50
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 80 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189 " 25 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	26 " 25 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 " 95 "	4% zadolžnice Rudolfove zelez. po 200 kron	99 " 65 "	Salmove srečke, 40 gld.	78 " — "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 10 "	Tisne srečke 4%, 100 gld.	139 " 60 "	St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 30 "	Dunavske vravnave srečke 5%	129 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	934 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 " — "	Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	355 " — "	Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	161 " 25 "
London vista	120 " — "	4% kranjsko deželno posojilo	98 " 70 "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3445	—
Nemški drž. bankovci za 100m. nem. drž. velj.	58 " 82 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	425 " — "
20 mark	11 " 76 "	Prijoritete obveznice državne železnice	224 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	80 " — "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 53 1/2 "	" južne železnice 3%	184 " 15 "	Splošna avstrijska stavbinska družba	107 " 50 "
Italijanski bankovci	45 " 45 "	" južne železnice 5%	128 " — "	Montanska družba avstr. plan.	144 " 30 "
C. kr. cekini	5 " 69 "	" dolenjskih železnic 4%	39 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	170 " — "
				Papirnih rubljev 100	127 " 37 "

S 1. januarijem 1898 se je pričelo novo celoletno naročevanje!

„MERCUR“

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Brezplačni privrček „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega znamenek vseh izžrebanih srečk.

Naročuje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštnih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzelle 10.

2 gld. 60

celoletna naročnina.